

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 8 września 2022 r.

Pozycja 153

POSTANOWIENIE z dnia 29 czerwca 2022 r. Sygn. akt Ts 106/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Zielonacki – przewodniczący
Rafał Wojciechowski – sprawozdawca
Zbigniew Jędrzejewski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 30 czerwca 2021 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej E.D.,

p o s t a n a w i a:

uwzględnić zażalenie i nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 28 lipca 2020 r. (data nadania) E.D. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu, wystąpiła o zbadanie zgodności art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. poz. 195, ze zm.) – w brzmieniu obowiązującym w okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 30 czerwca 2019 r. – w zakresie, w jakim „przepis ten ogranicza pojęcie «utruty dochodu» jedynie do zdarzeń w nim wymienionych, pomijając w tym katalogu diety radnych”, z art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 71 ust. 1 Konstytucji.

2. Postanowieniem z 30 czerwca 2021 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącej 7 lipca 2021 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze z uwagi na wniesienie jej po upływie przepisanej terminu. Wyjaśnił, że w sprawie nie doszło do zawieszenia biegu terminu do wniesienia skargi na podstawie art. 15z§s ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, ze zm.; dalej: ustawa COVID-19) z uwagi na okoliczność, że przepis ten ma zastosowanie jedynie do terminów „procesowych i sądowych” w wymienionych w nim rodzajach postępowań.

3. W zażaleniu z 13 lipca 2021 r. (data nadania) skarżąca zarzuciła naruszenie art. 79 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK w związku z art. 15zszs ust. 1 ustawy COVID-19 poprzez przyjęcie, iż termin do wniesienia skargi konstytucyjnej nie uległ zawieszeniu. Wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia przez nadanie skardze dalszego biegu. W uzasadnieniu wskazała, że skarga konstytucyjna jest środkiem ochrony wolności i praw, zatem brak jest podstaw do przyjęcia, iż prawo do jej złożenia jest prawem podmiotowym. Zdaniem skarżącej „[s]koro w ustawie określającej organizację i tryb postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym nie przesądzono o charakterze terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej, a jednocześnie wprowadzono odesłanie do Kodeksu postępowania cywilnego, zasadnym jest przyjęcie, iż intencją ustawodawcy było określenie trybu składania skargi w sposób przewidziany dla środków zaskarżenia ustanowionych w procedurze cywilnej, czego konsekwencją winno być uznanie, iż termin do wniesienia skargi jest terminem procesowym” (s. 3 zażalenia). Skarżąca zwróciła ponadto uwagę, że w art. 15zszs ust. 2 ustawy COVID-19 przewidziano, że „wstrzymanie lub zawieszenie biegu terminów procesowych i sądowych nie ma zastosowania między innymi w sprawach wniosków i pytań prawnych do Trybunału Konstytucyjnego”. Oznacza to, jej zdaniem, że „terminy związane z postępowaniem przed Trybunałem Konstytucyjnym mają charakter procesowy” (s. 4 zażalenia). O procesowym charakterze terminu do wystąpienia ze skargą świadczy też, w ocenie skarżącej, umieszczenie art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, który reguluje kwestię terminu, w ustawie procesowej określającej organizację i tryb postępowania przed Trybunałem (w rozdziale „Przepisy szczególne o postępowaniu przed Trybunałem”). Skarżąca podnosi ponadto, że w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK nie wskazano, że po upływie terminu prawo do wniesienia skargi konstytucyjnej definitywnie wygasa, natomiast wątpliwości co do jego charakteru nie powinny być rozstrzygane na jej niekorzyść.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Trybunał Konstytucyjny w obecnym składzie stwierdza, że w niniejszej sprawie został dochowany termin do wniesienia skargi konstytucyjnej.

2.1. Zgodnie z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu trzech miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

Do ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, ze zm.; dalej: ustawa COVID-19) z dniem 31 marca 2020 r., na mocy art. 1 pkt 14 w związku z art. 101 *in principio* ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz

wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, ze zm.), dodano art. 15 zzs.

Zgodnie z art. 15zsz ust. 1 ustawy COVID-19 w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID bieg terminów procesowych i sądowych w postępowaniach: sądowych (w tym sądownoadministracyjnych), egzekucyjnych, karnych, karnych skarbowych, w sprawach o wykroczenia, administracyjnych oraz postępowaniach i kontrolach prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, kontrolach celno-skarbowych, postępowaniach w sprawach, o których mowa w art. 15f ust. 9 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 847 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 284), innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres. Jak natomiast stanowi art. 15zsz ust. 2 ustawy COVID-19, wstrzymanie rozpoczęcia i zawieszenie biegu terminów, o których mowa w ust. 1 tego przepisu, nie dotyczy terminów w sprawach wniosków i pytań prawnych do Trybunału Konstytucyjnego.

Na podstawie § 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. poz. 433, ze zm.; dalej: rozporządzenie z 13 marca 2020 r.) od 14 marca 2020 r. obowiązywał w Polsce stan zagrożenia epidemicznego. Został on odwołany 20 marca 2020 r. na podstawie § 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. poz. 490) w związku z ogłoszeniem tego samego dnia w § 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. poz. 491; dalej: rozporządzenie z 20 marca 2020 r.).

Art. 15zsz ustawy COVID-19 został uchylony z dniem 16 maja 2020 r. na mocy art. 46 pkt 20 w związku z art. 76 ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2020 r. poz. 875; dalej: ustawa zmieniająca). Zgodnie z art. 68 ust. 6 ustawy zmieniającej, terminy w postępowaniach, o których mowa w art. 15zsz ustawy COVID-19, których bieg nie rozpoczął się na podstawie tego przepisu, rozpoczynają bieg po upływie 7 dni od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej, zaś – stosownie do art. 68 ust. 7 ustawy zmieniającej – terminy w postępowaniach, o których mowa w art. 15zsz ustawy COVID-19, których bieg uległ zawieszeniu na podstawie tego przepisu, będą dalej po upływie 7 dni od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej. Ustawa zmieniająca weszła w życie 16 maja 2020 r., o czym stanowi jej art. 76. Siódmy dzień od jej wejścia w życie to 23 maja 2020 r., a dzień po nim, to jest 24 maja 2020 r. jest pierwszym dniem po upływie siedmiu dni od wejścia w życie tej ustawy. Zatem terminy, których bieg uległ zawieszeniu, będą dalej poczynając od 24 maja 2020 r. (ten dzień jest ich dniem pierwszym).

Z kolei w myśl stosowanych w postępowaniu przed Trybunałem odpowiednio na zasadzie art. 36 u.o.t.p.TK w związku z art. 165 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.; dalej: k.p.c.) przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740; dalej: k.c.): jeżeli termin jest oznaczony w miesiącach lub latach, a ciągłość terminu nie jest wymagana, miesiąc liczy się za dni trzydzieści, a rok za dni trzysta sześćdziesiąt pięć (art. 114); jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło (art. 111 § 2).

2.2. Odnosząc powyższe regulacje do niniejszej sprawy, Trybunał stwierdza, że:

– termin do wniesienia analizowanej skargi konstytucyjnej powinien być obliczany na zasadzie wynikającej z art. 114, art. 111 § 1 i art. 115 k.c. w związku z art. 165 § 1 k.p.c. w związku z art. 36 i art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK w związku z art. 15zsz ust. 1 pkt 10 w związku

z art. 15zszs ust. 2 *in fine a contrario* ustawy COVID-19 w związku z art. 46 pkt 20 w związku z art. 76 *in principio* i art. 68 ust. 7 ustawy zmieniającej i wynosi dziewięćdziesiąt dni;

– termin ten rozpoczął bieg 29 stycznia 2020 r., czyli dnia następnego po doręczeniu pełnomocnikowi skarżącej odpisu wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 21 listopada 2019 r. (sygn. akt [...]);

– bieg terminu uległ zawieszeniu na skutek złożenia przez skarżącą 13 lutego 2020 r. wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej;

– 24 maja 2020 r. termin zaczął biec dalej na mocy art. 68 ust. 7 ustawy zmieniającej (w niniejszej sprawie termin zacząłby biec dalej 1 kwietnia 2020 r., tj. pierwszego dnia po zawiadomieniu pełnomocnika o wyznaczeniu go do reprezentowania skarżącej z urzędu, gdyby nie fakt, że w sprawie tej bieg terminu do złożenia skargi podlegał ponadto zawieszeniu w okresie od 14 marca do 23 maja 2020 r. na podstawie art. 15zszs ust. 1 pkt 10 w związku z art. 15zszs ust. 2 *in fine a contrario* ustawy COVID-19 w związku z art. 68 ust. 7 ustawy zmieniającej w związku z § 1 rozporządzenia z 13 marca 2020 r. oraz § 1 rozporządzenia z 20 marca 2020 r.);

– ostatnim dniem do wniesienia skargi był 5 sierpnia 2020 r.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.